

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Ons kenmerk

25-020-CV.2010

Datum

28-03-2025

Betreft

Reactie Verzamelwet 2026

Uw kenmerk

2025-0000031363

Contact

Geachte heer [REDACTED],

In uw brief van 19 februari 2025 heeft u GGD GHOR Nederland verzocht de uitvoerbaarheid van de voorgenomen wijziging van de Wet Kinderopvang te beoordelen, als onderdeel van de Verzamelwet SZW 2026.

In de Verzamelwet SZW 2026 wordt artikel 1.56b lid 3 Wet Kinderopvang aangepast.

De reden is een ommissie in de regelgeving. Per abuis is weggevallen dat ook minderjarige stagiaires binnen de gastouderopvang over een VOG moeten beschikken en in het personenregister kinderopvang ingeschreven moeten zijn. GGD GHOR Nederland is voorstander van het herstellen van deze ommissie. Maar wij zien knelpunten in de nu voorgestelde wijze van herstellen en in de toelichting die hierop is gegeven.

Uw voorstel is om lid 3 als volgt te formuleren:

3. In het bezit van een verklaring omtrent het gedrag zijn:
 - a. de gastouder of voorgenomen gastouder;
 - b. de personen die op basis van een overeenkomst met de gastouder of het gastouderbureau structureel tijdens opvanguren aanwezig zijn of zullen zijn op opvanglocatie;
 - c. de personen van 18 jaar of ouder die op hetzelfde woonadres als de gastouder, voor zover dit tevens de opvanglocatie is, hun hoofdverblijf hebben of zullen hebben; en
 - d. de personen van 18 jaar en ouder die structureel tijdens opvanguren aanwezig zijn of zullen zijn op de opvanglocatie.

Eenieder als bedoeld in de onderdelen a tot en met d staan ingeschreven in het personenregister kinderopvang, bedoeld in artikel 1.48d. De verklaring omtrent het gedrag is bij inschrijving in het personenregister kinderopvang niet ouder dan twee maanden.

Formulering en reikwijdte van de nieuwe bepaling

De ommissie die hersteld moet worden betreft het punt dat ook *minderjarige* stagiaires een VOG moeten hebben en in het personenregister ingeschreven moeten zijn. Wij stellen voor om dit ook met zoveel

woorden in het artikel op te nemen. En dit sub-lid dan van toepassing te laten zijn op stagiaires en vrijwilligers op elke voorziening voor gastouderopvang, ongeacht of dit op woonadres gastouder of woonadres vraagouder plaatsvindt.

De reden waarom we een andere formulering van de bepaling voorstellen heeft te maken met de vraag of uitbreiding van de VOG-plicht voor structureel aanwezig wordt beoogd en met onduidelijkheid door overlap van sub b en d. Dit lichten we hierna toe.

Uitbreiding VOG-plicht structureel aanwezig?

De wijze van opsomming in het voorgestelde nieuwe lid 3 roept de vraag op of het de bedoeling is van de wetgever om de VOG-plicht voor andere structureel aanwezig uit te breiden van alleen structureel aanwezig op de opvanglocatie als dat het woonadres van de gastouder betreft, naar structureel aanwezig op alle opvanglocaties (dus zowel adres gastouder als adres van een vraagouder).

In de huidige/oorspronkelijke Memorie van Toelichting is expliciet het volgende opgenomen:

Tot slot geldt de VOG-plicht tevens voor personen die woonachtig of structureel (met regelmaat) tijdens opvanguren aanwezig zijn op het woonadres waar een kindercentrum of peuterspeelzaal is gevestigd (een klein kindercentrum aan huis) of op het woonadres van de gastouder, zijnde de opvanglocatie. Daarmee geldt de VOG-plicht en de continue screening alleen voor personeel dat direct of indirect vanuit de functie in contact staat met de opgevangen kinderen, alsmede voor huisgenoten en andere personen die structureel (met regelmaat) tijdens opvanguren aanwezig zijn op de opvanglocatie, zijnde een kindercentrum of peuterspeelzaal aan huis of woonadres van de gastouder. Deze personen kunnen namelijk van invloed kan zijn op de veiligheid van deze kinderen.

Ook in de over het personenregister opgestelde denklijn die door GGD GHOR Nederland in samenwerking met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is opgesteld wordt tot nu toe uitgegaan van een VOG-plicht voor structureel aanwezig op de opvanglocatie, wanneer dit het woonadres van de gastouder betreft.

In de reden voor de onderhavige aanpassing wordt niet gesproken over een aanpassing op dit punt van de VOG-verplichting. Ook in de Memorie van Toelichting bij deze verzamelwet 2026 wordt hierover niet gesproken. Wij gaan er dan ook vanuit dat het niet de bedoeling van de wetgever is om *alle* structureel aanwezig op de opvanglocatie wanneer *dit het woonadres van de vraagouder betreft* ook onder de VOG-verplichting te laten vallen.

Als deze veronderstelling klopt, adviseren wij dit in de voorgestelde tekst ook aan te passen, door achter opvanglocatie toe te voegen 'wanneer dit het woonadres van de gastouder betreft'. Voor vrijwilligers en stagiaires zou dan zoals hiervoor benoemd wél kunnen worden toegevoegd dat deze verplichting geldt ongeacht of de opvang op woonadres gastouder of woonadres vraagouder plaatsvindt.

Mocht het wel de bedoeling van de wetgever zijn de VOG-verplichting zo ver te verbreden, dan lijkt het ons goed om de motivering daarvan en de gevolgen voor zowel de sector als toezicht in de Memorie van Toelichting te beschrijven.

Dubbeling sub b en sub d

Wij voorzien dat er regelmatig onduidelijkheid kan optreden wanneer een persoon zowel onder sub b als sub d valt. Wij adviseren de wetgever goed na te gaan of beide sub-onderdelen nodig zijn. Als ze op verschillende situaties zien adviseren wij dit duidelijk in de tekst van de sub-onderdelen naar voren te laten komen. Dit om de voorziene onduidelijkheid te voorkomen. Dit hangt samen met ons volgende punt omtrent de reden voor deze wijziging zoals beschreven in de Memorie van Toelichting.

Reactie op de Memorie van Toelichting

In de toelichting is opgenomen onder punt 2.4:

In artikel 1.56b, derde lid, Wet kinderopvang, wordt alleen verwezen naar personen van 18 jaar en ouder die structureel tijdens opvanguren aanwezig zijn of zullen zijn op de opvanglocatie. Evenals in artikel 1.50, derde lid, onderdeel f, Wet kinderopvang, waar het gaat om een klein kindercentrum aan huis, wordt hiermee blijkens de wetsgeschiedenis (Stb. 2015, nr. 452) echter bedoeld op personen die niet werkzaam zijn op de opvanglocatie, maar daar wel regelmatig aanwezig zijn. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om de vriend van de gastouder die regelmatig op bezoek komt op diens woonadres, zijnde de opvanglocatie, op het moment dat de gastouder opvangt. Stagiairs en anderen die op de opvanglocatie werkzaamheden verrichten, kunnen bovendien jonger zijn dan 18 jaar. Met dit wetsvoorstel wordt verduidelijkt dat stagiairs en anderen die op de opvanglocatie werkzaamheden verrichten, altijd in het bezit moeten zijn van een VOG.

Deze toelichting is o.i. onjuist. Tot op heden is de VOG-verplichting voor een stagiaire van 18 jaar of ouder, en voor iedere andere meerderjarige, structureel aanwezige tijdens opvanguren, zoals een bezoeker, vrijwilliger of een schoonmaker, meegenomen onder "personen van 18 jaar en ouder die structureel tijdens opvanguren aanwezig zijn of zullen zijn op de opvanglocatie". Dit strookt ook met de denklijn die door GGD GHOR Nederland in samenwerking met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is opgesteld. Deze is in augustus 2024 nog geactualiseerd.

Door deze toelichting wordt onterecht de indruk gewekt dat de regelgeving door toezicht en handhaving tot nu toe onjuist is toegepast. Terwijl de uitleg juist altijd in afstemming met de wetgever is geweest dat de stagiair van 18 jaar en ouder wel een VOG dient te hebben en in personenregister ingeschreven moet zijn.

Dit strookt ook met de eerdere bewoordingen van het artikel 1.56b vanaf 1 januari 2012 tot 1 maart 2018. Het artikel luidde toen:

Artikel 1.56b lid 3:

De gastouder en andere personen van 18 jaar of ouder die op hetzelfde woonadres als de houder van de voorziening voor gastouderopvang hun hoofdverblijf hebben, alsmede de daar werkzame vrijwilligers en stagiaires, zijn in het bezit van een verklaring omtrent het gedrag, afgegeven volgens de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens.

En uit de toelichting bij de verzamelwet kinderopvang 2012, waarbij dit artikel is ingevoerd:

In het derde lid wordt het begrip stagiaires toegevoegd omdat gastouders soms ook met stagiaires werken. Het is consequent om een verklaring omtrent het gedrag te verlangen van alle personen die in de gastouderopvang werken, dus ook van stagiaires.

Wij vertrouwen er op u met het bovenstaande voldoende te hebben geïnformeerd. Wij zijn uiteraard bereid om op deze reactie een nadere toelichting te geven.

Met vriendelijke groet,

Directeur GGD GHOR Nederland
